

er Spørgsmaalet om politisk Indfødsret, om Afgang til Udøvelsen af activ Borgerrettighed i Staten; det andet er Spørgsmaalet om at kunne ned sætte sig i et Land, om at erhverve Forsørgelsesret og Afgang til at udøve visse Næringsveie. Det sidste, Hjemstavnretten, Erhvervsretten, antager jeg er et Spørgsmaal, som rettest holdes ude fra Spørgsmaalet om den politiske Indfødsret, og jeg skulde være tilbøielig til at antage, at det rettest ordnes i Forbindelse med de særegne Forhold, som det angaaer. Naar der nemlig bliver givet nye Bestemmelser om Laugene, om Udøvelsen af Handel og Haandværksdrift i Kjøbstæderne, nye Bestemmelser i Fattiglovgivningen, da troer jeg, at det paa disse Steder er det Rette at tage Hensyn til, hvorvidt Fremmede derved berøres, derved faae Afgang til et eller andet Gode eller ikke. I ethvert Tilfælde troer jeg, at denne Kreds af Spørgsmaal ligger udenfor nærværende Sag. Hvad dernæst Udkastet angaaer, og de Motiver, som det er støttet paa, da skal jeg tillade mig at gøre opmærksom paa, at i Motivernes Pag. 4 udtrykkelig er fremhævet Hensynet til de Bedkommendes Herkomst, Slægtkab, og de andre Maader, hvorpaa de kunne være knyttede til den danske Nationalitet. Det er en Selsølg, at Forholdet ved deres Stilling ligeover for det danske Sprog bør oplyses, men jeg skønner ikke, at der er Noget, med Hensyn til hvem der kan være Tvivl om, hvorvidt han er det danske Sprog mægtig, undtagen den ene Mand, om hvem det udtrykkelig er oplyst, thi han har nemlig ikkun opholdt sig her siden 1831 og det er derfor opført om ham, at han kan det danske Sprog. Om den Løge, der er opført under Nr. 10, og om den næringsdrivende Borger, som er opført under Nr. 8, gjælder det, at de have været her saalænge, at der ikke kan være den mindste fornuftige Tvivl om, at de ere Sprog mægtige, og det samme maa selsølgelig gjælde om de flere Nordmænd, som ere opførte i Lovudkastet. Forsaavidt der kunde have nogen Tvivl med Hensyn til Engellænderen, som er opført under Nr. 4, da kan jeg ogsaa af personlig Kjendskab tilføje, at han taler det danske Sprog. Iøvrigt maa Thinget naturligvis paaskønne den Omhu, hvormed det

ærede Udvalg har søgt at høre de Tvivl, som der kunde være med Hensyn til de to Andre, om hvilke jeg forresten ikke antog, at der var nogen saadan tilstede.

Ordføreren: Naar den høitærede Indenrigsminister anmærkede, at det udtrykkelig i Motiverne var anført, at der burde lægges Vægt og tages væsentlig Hensyn paa, hvorvidt de Udlandinge, som ønske Indfødsret, enten ved Gudselen vare knyttede eller selv havde knyttet sig til Folket, saa maa jeg blot erindre om, at dette ogsaa udtrykkelig findes anført i Betænkningen. Naar fremdeles den høitærede Minister udtalte sin Anskuelse, om hvad Forholdet skal være mellem Indfødsretten og andre Rettigheder, som Fremmede kunne faae i Riget, da anførte han de 2 yderste Enden; men nævnte ikke, hvad der laae i Midten. Han anførte paa den ene Side de politiske Rettigheder, som efter Grundloven nødvendigen skal være bunden til Indfødsretten, og paa den anden Side den tarvelige ja den ynkkelige Forsørgelsesret, som der gives i Almindelighed, og den Ret til at ernære sig ved visse Haandværker, men den store Borgerrettighed, som ligger midt imellem, den at være Grundeier, at være Godseier, det er noget, hvorom Indenrigsministeren ikke udtalte sig, og det var egentlig det, som jeg i Forbigaaende nævnte som Noget, der efter min Anskuelse vistnok ikke burde tilstaaes Noget uden at han havde Indfødsret, og jeg maa i den Henseende tage mig den Frihed, at erindre Thinget om, at det ikke er Spøg, om man tilstod Fremmede, at de kunne have betydelige faste Eiendomme i Landet og udøve en stor og mægtig Indflydelse paa Befolkningen uden at have politiske Rettigheder, thi da vil jeg sige, at de havde Midler ihænde til at virke stærkt og kraftigt, og de havde ikke den Opfordring og den Bevæggrund til at gøre det i Folkets Lær og til deres Gavn, da de ikke havde Deelagtighed deri. Naar vi saaledes tanke over, at da kunde der jo ikke være noget mere Uklogt, ja det modsatte af Statsklogt, end hvad vi gjorde her i Landet lige indtil den sidste Tid, da vi havde givet Jøderne Ret til at eie, om det saa var, det hele Land, men ikke gav dem Ret til at være saa meget som Bølgere, end sige at være valgbar til